

Juelsminde Digelag

Beretning, 14. maj 2023

- Indledning
- Tilbageblik på året siden generalforsamling 2022
- Aktuelle opgaver, som bestyrelsen arbejder med lige nu
- Et blik på det kommende år
- Afrunding

Velkommen til Juelsminde Digelags 3. generalforsamling og til beretning nummer 2 i digelagets korte historie. Dejligt at se så mange trodse det gode vejr for at være med i Juelsmindehallerne i dag. Jeg vil i beretningen forsøge at beskrive bestyrelsens arbejde i et tilbageblik og derefter komme ind på, hvad der arbejdes med aktuelt - og slutteligt give bestyrelsens bud på, hvad der venter af opgaver for det kommende år.

Organisering af opgaven med klimasikring af Juelsminde.

På generalforsamlingen sidste år lagde bestyrelsen op til, at arbejdet med at højvandssikre Juelsminde by skulle gennemføres som et såkaldt § 1A fælles projekt mellem Juelsminde Digelag og Hedensted kommune. Det vil sige, at Hedensted kommune skulle påtage sig bygherrerollen.

Og på kommunalbestyrelsesmødet den 25. maj 2022 blev dette besluttet af kommunalbestyrelsen.

Det betyder:

- Projektet vil nu følge en klar procesplan i henhold til Kystbeskyttelsesloven
- Det giver mulighed for at søge tilskud fra den statslige pulje, som er på 150 mio. kr.
- Højvandssikringen vil kunne bygges momsfrit
- Hedensted kommune vil kunne lægge ud for anlægsudgifterne og først opkræve betaling fra grundejerne i takt med, at færdige anlæg overdrages til Juelsminde Digelag

Digelaget vil, når der bliver brug for det, optage 25-årigt lån i Kommune Kredit til finansiering af anlægget.

Samarbejdsaftale

I forlængelse af, at det er Hedensted kommune, der har bygherrerollen, er der udarbejdet og vedtaget en samarbejdsaftale mellem kommunen og Juelsminde Digelag.

Formålet med samarbejdsaftalen er at sikre et fælles grundlag for det fremadrettede samarbejde og en fælles forståelse for parternes roller og opgaver. Dette skal sikre fortsat fremdrift i projektet,

og at projektet fortsat udvikles og etableres i et tæt samarbejde, så forankringen hos Juelsminde Digelag bevares, idet det er kommunalbestyrelsens intention, at det er Juelsminde Digelag, der i videst muligt omfang skal bestemme, hvordan Juelsminde skal sikres mod det stigende havvand.

I samarbejdsaftalen beskrives 3 typer af møder:

1. Bestyrelsesmøder i Juelsminde Digelag

- De er omdrejningspunktet for samarbejdet mellem Juelsminde Digelag og Hedensted Kommune.
- Hedensted Kommune har en fast repræsentant i bestyrelsen for Juelsminde Digelag.
- Hedensted Kommune understøtter bestyrelsen med teknisk og administrativ bistand.

2. Formandsmøder

- Faste møder mellem formand og næstformand for Juelsminde Digelag og repræsentanter for Hedensted Kommune.
- På møderne afklares løbende spørgsmål og ad hoc-afklaringer for at sikre fremdriften i projektet.
- Mødernes funktion er også at bidrage til forberedelsen af bestyrelsesmøder

3. Byggeudvalgsmøder

- Efter behov nedsættes der byggeudvalg med repræsentanter for Hedensted kommune, Juelsminde Digelag samt rådgiver.

Processen indtil nu

I Kystbeskyttelsesloven er klart beskrevet, hvordan processen skal køre. I drejebogen står anført:

1. Kommunalbestyrelsen indhenter udtalelse fra Kystdirektoratet om det foreslåede projekt (§2) ved at indsende skitseforslag til Kystdirektoratet.
2. Kommunalbestyrelsen træffer - efter at have modtaget svar fra Kystdirektoratet - afgørelse om, hvorvidt projektet skal fremmes (§2).

Kommunalbestyrelsen traf som tidligere nævnt beslutning om dette den 25. maj 2022. Grundejerne blev underrettet via e-Boks den 3.8.2022

Punkterne 1 – 2 er klaret, og lige nu er vi i gang med punkt 3, og derefter følger punkterne 4 – 6.

3. Kommunalbestyrelsen vælger sammen med Juelsminde Digelag rådgiver til miljøkonsekvensvurdering og til projektering og udarbejdelse af endeligt udbud. Kan deles i valg af rådgiver til miljødelen og valg af rådgiver til projekteringen.

4. Kommunalbestyrelsen og digelaget udarbejder konkret projekt og indsender ansøgning (§4)
5. Kommunalbestyrelsen sender projektet i høring - offentlighedsfase (§5)
6. Kommunalbestyrelsen træffer beslutning om finansiering (§ 9) – herunder beslutning om optagelse af byggekredit.

Jeg vender senere i beretningen tilbage til en tidsplan for processen.

Ansøgning til Kystpuljen 2022.

Kommunalbestyrelsen ansøgte 30. september 2022 om statsligt tilskud til projektet. Der blev ved den lejlighed ansøgt om støtte til delprojekt: Strandengen, Færgehusene og Gl. Havn. Anlægsudgiften var anslået til 42 mio. kr., og der blev søgt om 33,4 mio. kr., hvilket svarer til ca. 80 % af anlægsudgiften. Den resterende finansiering var ligeligt fordelt mellem Hedensted kommune og Juelsminde Digelag med 10 % til hver.

På grund af valg til Folketinget og de efterfølgende regeringsforhandlinger fik Hedensted kommune først svar på ansøgningen i slutningen af januar 2023. Og højst overraskende var svaret negativt. Ansøgningen fra Hedensted kommune levede helt op til kriterierne – de var afstemt undervejs med Kystdirektoratet; men alligevel blev det et nej. Der var 150 mio. kr. i puljen, og der blev fra kystbeskyttelsesprojekter i hele landet i alt ansøgt om 857 mio. kr. Med andre ord: puljen var - og er alt for lille i forhold til behovet.

Så hvad gør vi nu?

Vi søger igen – og denne gang søger vi, dvs. Hedensted kommune, til hele anlægget. Ansøgningsfristen til de sidste 150 mio. kr. er forventeligt ultimo september 2023. Det vender jeg tilbage til senere i beretningen. Hedensted kommune er af Kystdirektoratet sammen med andre potentielle ansøgere inviteret til at deltage i en såkaldt "Kyst-camp". På campen vil kriterier mv. blive gennemgået, ligesom det er muligt at påbegynde arbejdet med selve ansøgningen under vejledning af Kystdirektoratet. Fra Hedensted kommune deltager projektleder Jesper Magnussen sammen med Maria Sørensen og Rune C. Olesen.

Jeg nævnede før, at puljen på de 150 mio. kr. er alt for lille. Og derfor forestår der et stort politisk arbejde – ikke kun af bestyrelsen, men også af vores lokale politikere:

Vi skal fx arbejde for, at de områder, der af staten er udpeget som risikoområder, bliver prioriteret ved tildeling af midler fra Kystpuljen.

Vi skal presse på for, at staten løfter opgaven til et helt andet og højere niveau.

Vi er vidende om, at der er en national handlingsplan om klimasikring på vej. Men vi ved ikke, hvornår den kommer. Og vi kan heller ikke få det at vide. Det synes vi ikke, man kan byde de mennesker, der rundt omkring i digelag og kommunalbestyrelser sidder og skal tage stilling til projekter for millioner.

Det er uforståeligt, at det hele overlades til kommunerne uden en samlet plan eller prioritering. Det dur ikke, for det bliver for tilfældigt, usammenhængende og samlet set for dyrt; og det er også en af grundene til, at vi vil presse på for, at den nationale handlingsplan skal sættes i værk nu, således at der på landsplan bliver en samlet strategi og prioritering af indsatserne med klimasikring – og gerne blandt de 14 udpegede områder.

De 150 mio. kr., der er i Kystpuljen for 2023, er de sidste. Der er ikke afsat yderligere midler på Finansloven for de kommende år, hvilket er helt uforståeligt.

Hvad kan vi i øvrigt gøre?

Opgaven med at klimasikre alle områderne i Danmark er så stor, at kommunerne ikke selv er i stand til at løfte opgaven. Jeg har foreslået borgmester, Ole Vind, at tage sagen op med de øvrige kommuner, der ligger i de områder, der er udpeget som særlig risikoområde. De har en fælles sag og kan sammen tage den op og dermed stå stærkere. Og de har mulighed for at få sagen taget op i KL.

Vi har inden for det forgangne år haft fornøjelsen af at have besøg i Juelsminde af de seneste to miljøministre. Begge kunne godt forstå vores problem. I Juelsminde drejer det sig ikke blot om at beskytte nogle huse. Her drejer det sig om at beskytte en hel by med ikke ubetydelige turismeindtægter. Her er der tale om erhverv og infrastruktur - og arbejdspladser for mange mennesker. Så vi tror, man kender problematikken i ministeriet. Men indtil nu er den ikke sat på den politiske dagsorden, hvilket ellers er på høje tid.

I bestyrelsen har vi gennem lang tid haft tanken, at vi ville oprette et netværk af digelag i Danmark. Bl.a. for at udveksle erfaringer; men også som en egentlig interesseorganisation, der på sigt skal varetage digelagenes interesser over for myndigheder og være høringspart ved fx lovændringer.

Vi har i bestyrelsen taget initiativ til at invitere alle digelag i Danmark til møde i Juelsminde. Og mødet fandt sted mandag den 24.4. på Hotel Juelsminde Strand. 10 digelag deltog i mødet; og alle gav udtryk for, at det var et godt og nødvendigt initiativ. Så der var fuld opbakning til, at der blev nedsat en styregruppe. Den kom til at bestå af 6 personer, og den repræsenterer både de små, de mellemstore og de store digelag. Jeg repræsenterer i den sammenhæng Juelsminde Digelag, og styregruppens opgave bliver i første omgang at få beskrevet formål og få lavet vedtægter – og ikke mindst at få kontakt til alle digelagene og få dem med, således at vi med rette kan sige, at vi repræsenterer digelagene i Danmark.

Udvikling af by, havn og strand

Hedensted kommune har haft en arbejdsgruppe til at arbejde med udvikling af Juelsminde, herunder udvikling af turismeerhvervet. Næstformand, Peter Schmidt Hansen, og jeg har siddet med ved to af møderne. Vores opgave var først og fremmest at se på, om nogle af de fondsmidler, som bliver søgt her, vil kunne bruges i forbindelse med højvandssikring. Kan nye bygninger mv. fx indgå som en del af højvandssikringen?

Arbejdsgruppen har nu afleveret et programoplæg til kommunalbestyrelsen, og det er siden også blevet offentliggjort. Fra digelaget vil vi naturligvis følge og deltage i det videre arbejde og pege på eventuelle løsninger, der vil kunne give medfinansiering til højvandssikringen.

Personalenyt.

Ny projektleder.

Hedensted kommune er som før nævnt bygherre på anlægsprojektet og har pr. 15. marts 2023 ansat en projektleder, Jesper Frost Magnussen. Fra Juelsminde Digelag er vi glade for, at der nu er ansat en leder, der på vegne af kommunen har ansvaret. Vi ser frem til et godt samarbejde.

Da Jesper som projektleder indtager en rolle som aktiv, administrativ og teknisk rådgiver for bestyrelsen, vil Per Nørmark fra Hedensted kommune ikke længere være tilknyttet projektet. Per har været med helt fra begyndelsen, og på bestyrelsens og egne vegne vil jeg gerne sige tak for en meget engageret, kreativ og kompetent indsats fra Per.

Kommunalbestyrelsen har udpeget nyt medlem til bestyrelsen.

Peter Hüttel fra Hedensted kommune er gået på pension. Peter var af kommunalbestyrelsen udpeget til at sidde i digelagets bestyrelse, og Peter har som chef for området været med fra den helt spæde start og har ydet en særdeles værdifuld indsats.

I stedet har kommunalbestyrelsen udpeget kommunalbestyrelsesmedlem, Hans Vacker, som nyt medlem af bestyrelsen med virkning fra 1.1.2023. Tak for godt samarbejde til Peter; og vi glæder os til samarbejdet med Hans.

Aktuelt arbejder bestyrelsen med følgende:

Ansøgning til Kystpuljen 2023.

Hedensted kommune har sammen med Juelsminde Digelag besluttet, at der udarbejdes en ny ansøgning til Kystpuljen. Vi søger denne gang til hele anlægsprojektet; og vi får her brug for teknisk rådgivning til at trykprøve de løsningsforslag, som Hasløv og Kjærsgård har som skitseforslag.

Svar på ansøgningen vil vi givetvis få i december 2023. Hvis vi opnår tilskud fra Kystpuljen, skal byggeriet være færdigt indenfor en periode på 5 år, dvs. inden udgangen af 2028.

En arbejdsgruppe bestående af Lars Mikkelsen fra bestyrelsen og Maria Sørensen og Jesper Frost Magnussen fra Hedensted kommune har sammen med udbudsrådgiver, Bisgård og Ejsing, arbejdet med at få lavet udbudsmateriale til 3 inviterede rådgivere. De 3 indbudte rådgivere var Rambøll, Cowi og Niras.

Rådgiverne skulle give tilbud på at klargøre ansøgningsmaterialet, der skal bruges i forbindelse med ansøgning til Kystpuljen. Der er selvsagt en meget stram tidsplan, og rådgiverne skulle aflevere deres tilbud den 3. maj. Vi modtog kun et tilbud fra de 3 aktører; tilbuddet var fra Niras. Rambøll og Cowi angav, at de ikke kunne klare opgaven inden for tidsrammen. Det kan Niras, og det fremgår af tilbuddet fra NIRAS, at de har sat sig godt ind i opgaven og har beskrevet processen frem til ansøgning til kystpuljen, som viser, at de kan leve op til tidsplanen.

Miljøvurdering

Til efteråret 2023 er det planen, at der skal igangsættes en miljøvurdering af det samlede projekt, så at miljøkonsekvenserne i projektet klarlægges. Miljøvurderingen skal i udbud, og aktører, der kan udføre en sådan opgave, er begrænset til de større ingeniørfirmaer. Det er forventningen, at en færdig miljøkonsekvensrapport vil komme i høring i efteråret 2024 sammen med bidragsmodellen.

Højvandsikring Juelsminde
Forventet tidsplan

	2023				2024				2025				2026				2027			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Ansøgning Kystpulje 2023		■	■																	
Udarbejdelse af Miljøkonsekvensrapport				■	■	■														
Høring af VVM og Bidragsats							■													
Projektering								■	■	■										
Entreprenørudbud										■										
Udførelsesperiode												■	■	■	■	■	■	■	■	■



Tidsplanen er bedste bud på nuværende tidspunkt. Men alt skal også køre uden de helt store problemer, hvis den skal holde.

Aktuelt arbejder bestyrelsen med:

Overtagelse af Søkjærs anlæg.

I Juelsminde Digelags vedtægter står i §2.2., at laget skal forhandle med Landvindingslaget Søkjær om overtagelse af Søkjærs anlæg og opgaver.

Vi er i gang med opgaven, og der har været afholdt et møde med repræsentanter fra Søkjærs bestyrelse og Juelsminde Digelags bestyrelse. Der var en god og positiv stemning på mødet, hvor begge parter gav udtryk for, at man var til sinds at finde en for begge parter god løsning.

Juelsminde Digelag har derudover bedt advokat, Jens Glavind, udarbejde et notat om, hvordan en overdragelse kan finde sted.

Jens Glavind har efterfølgende haft de to formænd for hhv. Juelsminde Digelag og Søkjær indkaldt til et møde om sagen. Efter mødet afventer vi nu advokatens vurdering af mulighederne for overtagelse og en køreplan for det. Når betingelsen for overtagelsen er godkendt af begge bestyrelser, skal den forelægges og godkendes af generalforsamlingerne i de to foreninger. Kommunalbestyrelsen skal i sidste ende godkende aftalen.

Bidragsmodel.

Det er ifølge Kystbeskyttelsesloven Hedensted kommune, der skal beslutte en bidragsfordelingsmodel og sende den i høring hos medlemmerne.

I forhold til finansiering taler man om begreberne materiel nytteværdi og immateriel nytteværdi. Der er tale om materiel nytteværdi, når en grundejer opnår beskyttelse af ejendom og indbo. Men byen Juelsminde opnår også en immateriel nytteværdi i form af fx tryghed, øget bosætning, indtægter fra turisme osv. Og det sidste er argumentet for, at samfundet må være med til at betale for kystsikringen.

Vi har i bestyrelsen arbejdet med en finansieringsmodel, vi kalder 60 + 20 + 20. Med den mener vi, at statens og fondes andel af finansiering af anlægsudgifterne udgør 60 %, den kommunale 20 % og grundejerne op til 20 %.

Den del, som er grundejernes andel, skal efterfølgende fordeles mellem grundejerne; og det er der, der skal laves en bidragsfordelingsmodel. Selv om det, som sagt, er Hedensted kommunes opgave at beslutte en model, så har vi i bestyrelsen ikke afholdt os fra at arbejde med det, for det emne har givet anledning til mange tvister rundt om i landet. Ambitionen er derfor at kunne foreslå en model, som grundejerne finder retfærdig og i orden. I bestyrelsen arbejder vi ud fra følgende principper:

- Bidragsmodellen skal opfattes som gennemsigtig, kommunikerbar og fair
- Nytte / gavn princippet er et helt afgørende princip, der knytter sig til, hvem der har nytte af kystbeskyttelse / højvandssikring
- Lighedsprincip
- Proportionalitetsprincip

Vi har endnu ikke et færdigt forslag til kommunalbestyrelsen; men vi kan sige så meget, at vi i forslaget bruger BBR registret, som indeholder netop de ejendomsstyper, vi benytter. Til beregningen anvendes hhv. boligareal, bebygget areal og erhvervsareal – afhængig af boligtype. Derudover bruger vi vandskadestatistikker fra Forsikring og Pension for de valgte ejendomsstyper. På den måde finder vi en fordelingsnøgle for de ejendomme, der er med. Vi er i gang med at få modellen vurderet af eksperter og jurister. Derudover vil vi afprøve bidragsfordelingen ved at trække data fra BBR og lægge dem i modellen for at se, hvordan resultatet bliver for alle medlemsejendomme.

Nyhedsbreve.

Det er vores agt at fortsætte med nyhedsbreve, som vi lægger op ca. 1 gang i kvartalet. Man kan på hjemmesiden tilmelde sig abonnement på nyhedsbrevene, som skrives af Jytte Beck fra bestyrelsen.

Opgaver for bestyrelsen det kommende år.

De igangværende opgaver vil vi også i det kommende år komme til at bruge megen tid på. Det gælder:

1. Arbejdet med finansieringsstrategi. Der er ingen tvivl om, at vi skal bruge mange kræfter på sammen med Hedensted kommune at afsøge alle muligheder for ekstern medfinansiering af kyst- og høvlandssikring af Juelsminde.
2. Arbejdet med at få taget de beslutninger, der skal til, i forbindelse med ansøgning til Kystpuljen, herunder inddragelse og dialog med de berørte lodsejere / grundejerforeninger.
3. Sammen med Hedensted kommune og Søkjær at finde en model for overtagelse af Søkjærs anlæg og opgaver
4. Sammen med Hedensted kommune at få lokaliseret andre private anlæg til kystsikring
5. Arbejdet med udvikling af bidragsfordelingsmodellen, herunder få lokaliseret de ledningsejere, der skal med i Juelsminde Digelag.
6. Arbejdet med etablering og udvikling af landsdækkende forening for digelag i Danmark
7. Arbejdet med miljøscreening og miljøkonsekvensvurdering

Afrunding.

Det har været endnu et spændende – og også et meget travlt år. Vi har afholdt 10 bestyrelsesmøder siden generalforsamlingen i 2022, og vi har været på studietur til Korsør, Dragør og Tårnbæk den 5. – 6. oktober 2022.

I bestyrelsen er nedsat en række arbejdsgrupper, der fx har arbejdet – og arbejder med: vedtægter og forretningsorden, finansiering og bidragsmodeller, forberedelse af generalforsamling, tilknytning af rådgivere, overtagelse af Søkjærs anlæg, landsdækkende forening for digelag, møder med grundejerforeninger, nyhedsbreve, finansieringsstrategi og fundraising, udvikling af by, havn og strand mv.

Vi deltager i de møder og generalforsamlinger, vi bliver inviteret til. Og hermed også en opfordring til grundejerforeninger: vi kommer gerne til møder med grundejerforeningerne og også til generalforsamlinger. Her kan vi give en status på anlægsprojektet, og vi kan svare på spørgsmål.

Vi er nået langt i den korte tid, Juelsminde Digelag har eksisteret. Og det er vi i kraft af den velvilje, der fra alle sider er omkring hele projektet. Tak for det!

Tak til medlemmerne for opbakning til arbejdet - og tak til Hedensted kommune for tillidsfuldt samarbejde og støtte. Det gælder hele vejen fra det politiske niveau til de medarbejdere, der hver dag yder en uvurderlig indsats.

En væsentlig indsats ydes også af vores forretningsfører, Marina Lind. Tak for det.

Jeg vil også her sige tak til mine kolleger i bestyrelsen. Der er heldigvis rigtig gode kompetencer i gruppen, og de har i den grad medvirket til, at vi i dag er nået så langt, som vi er.

Og hermed overdrager jeg beretningen til generalforsamlingen

Bent Alminde
Formand